

УДК 314.74

JEL classification: F15, F22, F60

DOI: 10.20535/2307-5651.23.2022.264626

Вишнеvsька А. М.

ORCID ID: 0000-0002-3811-7189

Петренко К. В.

кандидат економічних наук, доцент

ORCID ID: 0000-0002-2322-9030

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**Vyshnevskia Anastasiia, Petrenko Kateryna**

National Technical University of Ukraine

"Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СВІТІ ТА ЄВРОПІ**IMPACT OF GLOBALIZATION ON MIGRATION PROCESSES
IN THE WORLD AND EUROPE**

Статтю присвячено дослідженню процесам міжнародної міграції в умовах глобалізації. Розкрито поняття глобалізації та її вплив на процеси міжнародної міграції у світі. Оцінено вплив міграційної кризи 2022 на подальшу можливість зміни міграційної політики Європи. Проаналізовано обсяги міжнародних мігрантів та динаміку частки трудових мігрантів у загальній робочій силі за рівнем доходу країни призначення, виявлено тенденцію до постійного збільшення кількості міжнародних мігрантів. Досліджено розподіл міжнародних трудових мігрантів за статтю та рівнем доходу країни призначення та виявлено, що чоловіки займають більшу частку, а також країни із низьким доходом найменш привабливі для мігрантів обох статей. Проаналізовано динаміку міжнародних мігрантів в різних регіонах світу, та встановлено, що Європа приймає найбільшу кількість мігрантів протягом всього досліджуваного періоду. Виокремлено Топ-20 Європейських країн-мігрантів у 2020 році та проведено аналіз кількості мігрантів у цих країнах. У даній статті встановлено, що кількість міжнародних мігрантів матиме тенденцію до зростання і протягом наступних періодів. У світі це найчастіше пов'язано із економічним та соціальним підвищенням рівнем життя в окремих регіонах, проте на території Європи ця закономірність децю відрізняється в останній період. Зараз надалі частіше спостерігається «вимушена» міграція до Європи, спричинена політичними та або природними загрозами. Також було зазначено про міграційну кризу у Європі у 2022 році спричинену війною в Україні, в результаті чого було виявлено слабких місць міграційної політики регіону. У статті визначено міжнародну міграцію, як один із наслідків глобалізаційних процесів, що може дестабілізувати певні регіони у світі. Для України ці міграційні потоки з однієї сторони сприяють пришвидшеній інтеграції до країн Заходу, проте також несуть свої загрози у вигляді відтоку «мізків» з країни. Зазначено, що міграційна криза 2022 року сприятиме перегляду не тільки міграційної політики, а також і зовнішньоекономічної, аби запобігти повторному її виникненню.

Ключові слова: міграційні процеси, глобалізація, міграційні тенденції, міграційна криза 2022.

The article is devoted to the study of international migration in the context of globalization. The concept of globalization and its impact on the processes of international migration in the world is revealed. The impact of the 2022 migration crisis on further possible changes in Europe's migration policy has been assessed. The volumes of international migrants and the dynamics of the share of labor migrants in the total labor force by the level of income of the destination country are analyzed, the tendency to a constant increase in the number of international migrants is revealed. The distribution of international labor migrants by sex and income level of the destination country was studied and it was found that men occupy a larger share, as well as low-income countries are the least attractive for migrants of both sexes. The dynamics of international migrants in different regions of the world is analyzed, and it is established that Europe receives the largest number of migrants during the entire study period. The Top 20 European migrant countries in 2020 have been identified and an analysis of the number of migrants in these countries has been conducted. This article states that the number of international migrants will tend to increase in subsequent periods. In the world, this is most often associated with economic and social living standards in some regions, but in Europe, this pattern is somewhat different in recent times. "Forced" migration to Europe, caused by political and / or natural threats, is now more common. It was also mentioned about the migration crisis in Europe in 2022 caused by the war in Ukraine, which resulted in the identification of weaknesses in the region's migration policy. The article identifies international migration as one of the consequences of globalization processes that can destabilize certain regions of the world. For Ukraine, these migration flows on the one hand contribute to accelerated integration into Western countries, but also carry their own threats in the form of brain drain. It is noted that the migration crisis of 2022 will contribute to the revision of not only migration policy, but also foreign economic policy to prevent its recurrence.

Keywords: migration processes, globalization, migration trends, migration crisis 2022.

Постановка проблеми. Сучасна економіка функціонує в умовах глобалізації. Країни настільки пов'язані між собою, утворюючи світову систему виробництва та споживання, що питання міжнародної міграції набуває навіть більшої важливості, аніж у «період вели-

ких географічних відкриттів». Адже ті переваги, які утворює міжнародна міграція, та ризики, які спричиняє, можуть стати визначальними у функціонуванні і розвитку окремих країн та цілих регіонів світу. Тому формування ефективної політики у сфері регулювання

міграції має велике значення для будь-якої держави, що включена у світові міграційні процеси. Для України тема міжнародної міграції набула особливого значення після визначення вектору своєї політики в Європейській Союз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження окресленої проблематики зробили такі зарубіжні науковці: Т. Бауер [1], К. Циммерманн [1], Дж. Борхас [2], К. Бренке [3]. Із українських вчених варто виділити В. Андрейко [9], М. Вербового [4], М. Відякіну [5], О. Малиновську [6], Р. Стаканова [7] та інші. Їхні праці були присвячені регулюванню процесів міжнародної трудової міграції, зокрема в західноєвропейських країнах. При наявному значному теоретичному підґрунті досліджуваного питання залишаються такими, що потребують подальших робробок науковці завдання з визначення впливу глобалізації на міграційні процеси у світі та Європі в сучасних умовах світових потрясінь. Основним методом дослідження у даній статті є статистичний аналіз даних. Візуалізація динаміки міжнародних міграційних процесів здійснена на підставі даних Міжнародної організації з міграції. Узагальнення результатів здійснено з використанням системного підходу

Формулювання цілей статті. Враховуючи, що кордони між країнами все більше стираються, відбувається процес постійної інтеграції, а це зумовлює великі потоки мігрантів у всьому світі, питання визначення та оцінювання передумов та наслідків міграційних процесів у Європі в умовах глобалізації потребує подальшого доопрацювання.

Викладення основного матеріалу. Міграційні процеси формувалися роками в залежності від рівня розвитку одного чи іншого регіону на планеті. Міжнародна міграція населення в сучасному світі поряд з процесами глобалізації, інтеграції, міжнародного руху капіталу дедалі стає впливовішим чинником, що визначає засади світового та внутрішньодержавних соціально-економічних устроїв [8]. Протягом останніх років глобалізація значно вплинула на міграційні процеси у світі. Все більше утворюється нових економічних регіонів, що прагнуть до співпраці шляхом спільного виробництва, аби підвищити його ефективність (різні етапи виробництва здійснюються на різних територіях). Як наслідок утворюються нові регіони із стрімко зростаючою економікою, що створює нові потоки мігрантів у світі.

Також глобалізація розчиняє національно-культурні особливості сучасних європейських держав, стримує національне будівництво. Практика показує, що сучасні глобалізаційні процеси загострюють міжнаціональні відносини, а також посилюють страх перед іммігрантами, в багатьох європейських країнах активізувались процеси протистояння титульної нації та груп іммігрантів, відбувається відновлення національної ідентичності та національної солідарності окремих етнічних груп [9]. Це одні із негативних наслідків глобалізаційних процесів у світі.

Зв'язок між глобалізацією і міграцією є взаємним. Перша виступає як новітній стимул міграції і джерело появи нових видів і форм переміщення людей, а міграційні процеси навзаєм є одним із проявів глобалізації, а також її або стимулятором, або обмежувачем [10]. Важливо досліджувати світові міграційні тенденції,

аби краще розуміти як наслідки глобалізації, так і соціальну та/або економічну зміну в різних регіонах планети.

Протягом останніх 50 років загальна кількість міжнародних мігрантів значно зросла. У 2020 році майже 281 млн людей жили в країнах, відмінних від країн свого народження, а це майже на 128 млн більше, аніж 30 років тому, коли в 1990 році це було 153 млн осіб, а в 1970 році 84 млн осіб.

Частка мігрантів у загальній кількості населенні світу також зросла, проте не в такому розмірі. Переважна більшість людей у світі живуть у країнах, де вони народилися. За оцінками, COVID-19, скоріше всього, знизив кількість міжнародних мігрантів близько на два мільйони, хоча його вплив важко оцінити, так як останні доступні дані доступні в середині 2020 р., а це тільки початок пандемії. Тобто, якби не було COVID-19, то кількість міжнародних мігрантів у 2020 році, ймовірно, становила б близько 283 млн (табл. 1).

Таблиця 1

Обсяг міжнародних мігрантів за 1970–2020 роки

Рік	Кількість міжнародних мігрантів, осіб	Частка мігрантів від населення світу, %
1970	84 460 125	2,3
1975	90 368 010	2,2
1980	101 983 149	2,33
1985	113 206 691	2,3
1990	152 986 157	2,9
1995	161 289 976	2,8
2000	173 230 585	2,8
2005	191 446 828	2,9
2010	220 983 187	3,2
2015	247 958 644	3,4
2020	280 598 105	3,6

Джерело: складено на основі [11]

За останніми оцінками встановлено, що у 2019 році у світі нараховувалось близько 169 млн трудових мігрантів, що становить дві третини (62%) від 272 млн світових мігрантів. Отже, можемо сказати, що пошук роботи є однією з найпопулярніших мотивацій змінити країну проживання. Варто зазначити, що ці оцінки були зроблені перед COVID-19, який вплинув на міжнародну трудову міграцію в багатьох країнах. У 2019 році 67% трудових мігрантів проживали в країнах з високим рівнем доходу – приблизно 113,9 млн. Ще 49 млн трудових мігрантів (29%) проживали в країнах із середнім рівнем доходу, а 6,1 млн. (3,6%) знаходились в країнах з низьким рівнем доходу.

Важливим є досліджувати зміни пропорційного розподілу мігрантів в країнах з різним рівнем доходу. Частка міжнародних трудових мігрантів у країнах з рівнем доходу вище середнього та високого рівня залишалася стабільною на рівні 86,4% у 2013 році, 86,5% у 2017 році та 86,9% у 2019 році. Проте з часом у цих двох категоріях відбулися помітні зміни: з 2013 по 2019 роки у країнах з високим рівнем доходу відбулося падіння трудових мігрантів на 7,3% (з 74,7% до 67,4%), тоді як країни з рівнем доходу вище середнього спостерігали збільшення на 7,8 % (з 11,7% до 19,5%)

(рис. 1). На цю зміну частки трудових мігрантів може вплинути економічне зростання в країнах із середнім рівнем доходу та/або зміни правил трудової імміграції в країнах з високим рівнем доходу.

Частка трудових мігрантів у загальній робочій силі була досить невеликою в країнах з низьким рівнем доходу (2,3%) та в країнах із доходом нижче середнього та вище середнього (1,4% та 2,2% відповідно), але набагато більшою для країн з високим рівнем доходу (18,2%).

У 2019 році мігрантів чоловічої статі становило більше за мігрантів жіночої статі на 28,8 млн, коли чоловіків-мігрантів було 98,9 млн (58,5%), а жінок – 70,1 млн (41,5%). У загальній кількості міжнародних мігрантів чоловіки працездатного віку становлять 128 млн або 52,1%, тоді коли жінок нараховується 117,6 млн або 47,9%. Це означає незначний зсув до рівності, проте у 2013 році гендерна нерівність у кількості мігрантів за статтю була ще більшою, частка чоловіків становила 55,7%, а жінок – 44,3%. Більш детальну інформацію про гендерний розподіл та рівень доходу країни призначення представлено у таблиці 2.

ООН виокремлює Європу як найбільш популярний регіон прибуття мігрантів з усього світу з кількістю мігрантів 87 млн осіб (30,9%), друге місце займає Азія з чисельністю в 86 млн міжнародних мігрантів (30,5%). Північна Америка є місцем призначення для 59 млн міжнародних мігрантів (20,9%), за нею йде Африка з кількістю в 25 млн мігрантів (9%).

За останні 15 років кількість міжнародних мігрантів у Латинській Америці та Карибському басейні зростає більш ніж вдвічі з приблизно 7 млн до 15 млн осіб, тобто є регіонами з найвищими темпами зростання міжнародних мігрантів і місцем призначення для 5,3% всіх мігрантів. Близько 9 млн міжнародних мігрантів проживають в Океанії, що становить близько 3,3 % всіх мігрантів.

Зростання кількості міжнародних мігрантів в різних регіонах з 1990 по 2020 роки зображено на рис. 2.

Те що Європа займає лідируючі позиції за кількістю мігрантів у світі відбулось через певні політичні та економічні ситуації у регіонах близьких за розташуванням до Європи. Події на Близькому Сході, зокрема, війна в Сирії значно загострили ситуацію з біженцями в Європі, зокрема, окремі аналітики порівнюють ситуацію що склалась із періодом Другої світової війни. Серед найбільш поширених причин нинішньої міграційної кризи виділяють збройні конфлікти, низький рівень життя в окремих державах, а також неефективну політику ЄС у цій сфері. Сьогодні для врегулювання міграційної кризи важливим є співробітництво між державами-членами ЄС у сфері міграції, співпраця на міжурядовому рівні, зокрема, були створені міжурядові групи, наприклад, Група національних координаторів з питань вільного пересування людей, Спеціальна група з імміграції, Група Треві тощо.

На даному етапі розвитку міграційна європейська політика керується кількома європейськими угодами та конвенціями, що були приведені у силу протягом останніх двох десятиріч. До них входять Шенгенські угоди 1985 та 1990 років, Дублінська Конвенція 1990 року, Маастрихтський договір 1992 року та Амстердамський договір 1997 року.

У 2020 році в Європі проживало майже 87 млн міжнародних мігрантів, що на 16% більше, ніж у 2015 році, коли в регіоні проживало близько 75 млн осіб. Частина з них, трохи більше половини – 44 млн осіб народилися в Європі, але проживали в інших місцях регіону, тоді як ще в 2015 році їх кількість становила 38 млн осіб.

У 2020 році кількість неєвропейських мігрантів у Європі перевищила 40 млн осіб. У 1990 році ж європейці виїжджали за межі Європи в такій приблизно кількості, як і не європейці. Однак, на відміну від зростання міграційних потоків до Європи, кількість європейців, які проживають за межами Європи, здебільшого скоротилася за останні 30 років і лише в останні роки повернулася до рівня 1990 року.

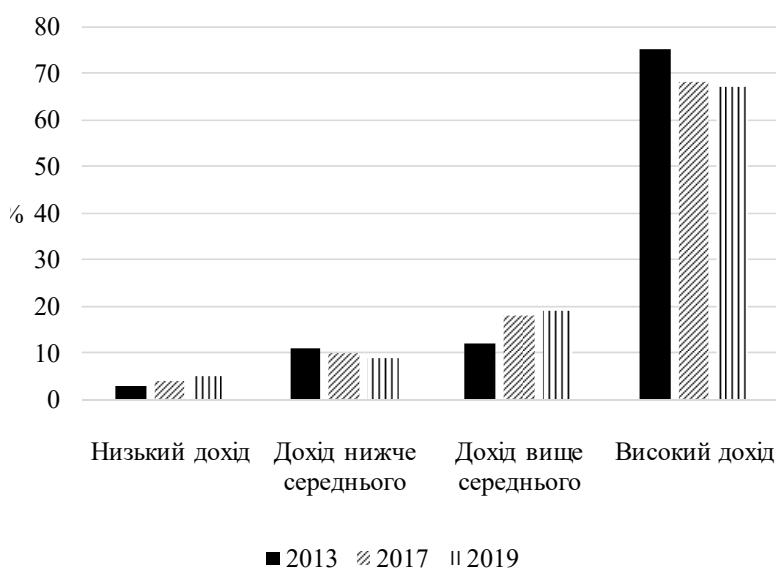

Рис. 1. Динаміка частки трудових мігрантів у загальній робочій силі за рівнем доходу країни призначення в 2013, 2017 та 2019 роках

Джерело: побудовано на основі [11]

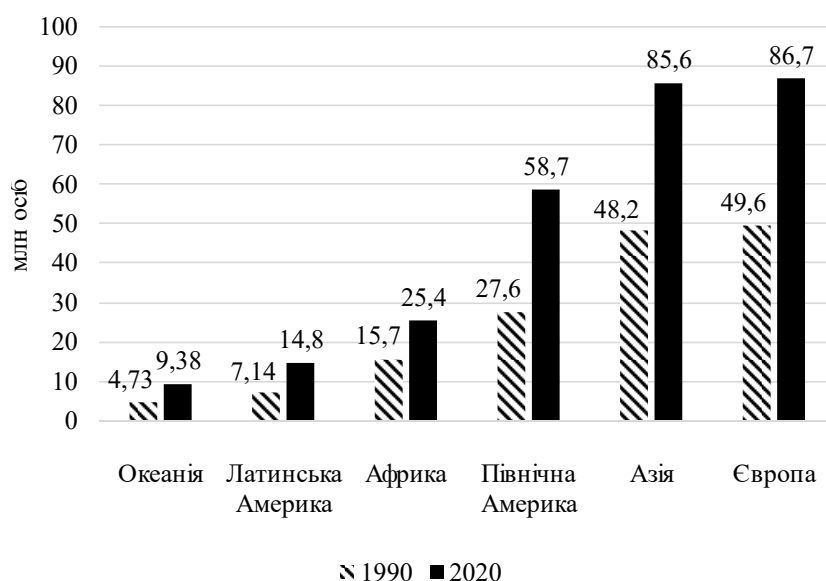

Рис. 2. Динаміка міжнародних мігрантів в різних регіонах світу в 1990 та 2020 роках

Джерело: побудовано на основі [11]

Таблиця 2

Міжнародні трудові мігранти за статтю та рівнем доходу країни призначення за 2019 рік

	Трудові мігранти (млн)			Частка всіх трудових мігрантів (%)		
	Чоловіки	Жінки	Разом	Чоловіки	Жінки	Разом
Низький дохід	3,7	2,4	6,1	2,2	1,4	3,6
Дохід нижче середнього	10,5	5,6	16	6,2	3,3	9,5
Дохід вище середнього	19,5	13,5	33	11,5	8	19,5
Високий дохід	65,3	48,5	113,9	38,6	28,7	67,4
Разом	98,9	70,1	169	58,5	41,5	100

Джерело: побудовано на основі [11]

У 2020 році близько 19 млн європейців знаходилися за межами Європи і базувалися в більшості випадків в Азії та Північній Америці. З 2010 по 2020 роки відбулося деяке поступове збільшення кількості європейських мігрантів в Азії та Океанії [11].

На території Європи такі країни, як Російська Федерація, Україна, Польща та Румунія, є одні з найбільших країн-емігрантів. У 2020 році з майже 11 млн емігрантів Російської Федерації найбільше громадян знаходилися в Європі. Після Російської Федерації та України (близько 6 млн емігрантів) Польща та Великобританія займали третє і четверте місце за чисельністю європейських емігрантів (4,8 млн та 4,7 млн відповідно). Боснія і Герцеговина мала найбільшу частку емігрантів у складі населення у 2020 році, більшість з яких виїхали під час розпаду колишньої Югославії. Португалія, Болгарія та Румунія, країни, які мають довгу історію еміграції та мають високу частку населення, що проживає за кордоном.

У 2020 році Німеччина мала найбільше громадян (16 млн мігрантів), що народилися за кордоном серед усіх країн Європи. З 2015 по 2020 рік кількість іммігрантів у Німеччині зросла більше, ніж на 5 млн осіб. Найбільше людей прибули з Польщі, Туреччини, Російської Федерації, Казахстану та Сирійської Арабської Республіки. У 2020 році кількість громадян Великої

Британії та Франції, що народилися за кордоном становила 9,4 млн та 8,5 млн осіб відповідно. Мігранти, народжені в країнах Північної Африки, становили одну з найбільших часток населення Франції, що народилися за кордоном. У Великій Британії однією з найбільших груп мігрантів були люди з Індії, Польщі та Пакистану [11].

Італія та Іспанія займають п'яте та шосте місце за популярними напрямками мігрантів у Європі у 2020 році. В Італії населення, яке народилось за кордоном налічувалося в 6,4 млн осіб, Іспанії – 6,8 млн осіб. З 2015 року в обох країнах зросла кількість мігрантів, народжених за кордоном. Багато народжених за кордоном громадян в Іспанію та Італію прибули з інших країн Європи – а саме, з Румунії та Албанії – або з країн Північної Африки та Латинської Америки, таких як Марокко, Колумбія та Еквадор. Міграція людей з країн колишнього Радянського Союзу, таких як Україна, Казахстан та Узбекистан, становила один з найбільших європейських коридорів мігрантів.

З 20 найбільших країн-мігрантів Європи Швейцарія мала найбільшу частку мігрантів у своєму населенні (29%), за нею йдуть Швеція (20%), Австрія (19%) та Німеччина (19%) [11].

У 2020 році Німеччина прийняла найбільшу кількість біженців в Європі, у світі ж посідає 5 місце за цим

показником. Більшість шукачів притулку (близько 50%) прибули з Сирійської Арабської Республіки. Франція та Швеція були другою і третьою країнами за кількістю прийнятих біженців у Європі, з понад 436 тис. та понад 248 тис. осіб, відповідно. Російська Федерація була найбільшою країною походження біженців у Європі з кількістю у близько 53 тис. осіб на кінець 2020 року. Серед інших країн походження біженців із значною кількістю біженців в Європі є Україна (близько 35 тис.) та Хорватія (близько 23 тис.).

Більшість внутрішніх переміщень у 2020 році в Європі були наслідком саме катастроф, а не політичних конфліктів. Хорватія мала найбільшу кількість переміщень, пов'язаних із стихійним лихом (42 тис.). На початку пандемії в березні 2020 року в Загребі стався землетрус, який спричинив 1600 нових переміщень. Після цієї події країна пережила найпотужніший землетрус, який коли-небудь був зареєстрований всього через дев'ять місяців. Землетрус стався приблизно за 50 кілометрів на південний схід від Загреба, в результаті чого понад 10 000 будинків залишилися непридатними для проживання, а 40 тис. людей стали біженцями на довгий термін.

Серед інших країн, які постраждали від переміщень, пов'язаних із стихійним лихом у 2020 році, були Греція (13 тис.), Франція (10 тис.) та Іспанія (майже 8 тис.), переважно через шторми та інтенсивні повені.

У 2022 році перед Європою постав новий виклик з організації та контролем переміщення громадян України через Російсько-Українську Війну. Це питання еміграції з України до країн Європи набуло особливо гострого характеру, так як станом на 1 червня 2022 року вже було зруйновано 116 тисяч житлових будинків, у яких мешкали близько 3,5 млн громадян України [12]. До Європи виїхало більше 7,5 млн українців протягом 3 місяців. Найбільше людей перебувають у Польщі, Німеччині та Чехії [13].

За цей короткий час країни Європи мали підготувати всі необхідні умови, аби прийняти таку кількість людей належним чином. Через цю політичну ситуацію, де країнам Європи необхідно було приймати одну-значну сторону однієї країни: України або Росії, попри всі негативні наслідки Європейські країни робили все можливе, аби прийняти українців на найкращих умовах. Це говорить про те, що не завжди країни керуються суто економічними вимірами прийняття тих чи

інших рішень щодо міграційної політики. Такий раптовий приїзд українців в такій кількості може спричинити скорочення кількості біженців з інших країн на найближчі роки. Попри те, що більша половина українців планують повернутися назад до України після завершення війни, це дуже неоднозначне питання у рамках часу. Зараз у Європі відбуваються найбільші зміни в ефективності процедури прийняття біженців з-за кордону з мінімальними негативними наслідками для самих країн Європи.

Ці потужні міграційні потоки та новий рівень співпраці стануть одним із наступних етапів інтеграції України в Європейський Союз, що ми можемо спостерігати уже зараз (зроблено перші кроки до набуття членства в Європейському Союзі). Та криза, яка спіткала Україну та значну частину Європи через війну змусить багато країн переглянути свою політику та підвищить рівень взаємодії України із країнами Заходу. Дана ситуація однозначно збільшить кількість міграційних потоків після закінчення війни між Україною та Європою, а кількість туристів та робітників збільшиться також в напрямку і до України. Існує ймовірність, що частина людей, які втратили свої домівки і виїхали закордон не повернуться, принаймні, в найближчі роки.

Висновки. Проведений аналіз міграційних процесів у світі та Європі в умовах глобалізації дозволяє стверджувати, що глобалізація сприяє міжнародній міграції, так як за її умов кількість бар'єрів зменшується, а можливостей зростає. У статті визначено та проаналізовано найбільш популярні регіони світу та найбільш популярні країни призначення мігрантів у Європі.

Наукова новизна дослідження полягає у систематизаційному аналізі міграційних процесів у Європі, їх стан на даний період часу у зв'язку із війною в Україні та можливі подальші зміни. Зокрема було проаналізовано як змінилась частка мігрантів у частці населення країни, кількість мігрантів у різних країн за їх рівнем доходу.

Практичне значення проведеного дослідження полягає у тому, що результати аналізу можуть бути використані органами державної влади при розробці програм подальшої інтеграції України в Європейський Союз. Подальші дослідження будуть спрямовані на розробку нових механізмів та політики для створення більш ефективної міграційної політики.

Література:

1. Bauer T., Zimmermann K. Causes of international migration: A survey. *Crossing Borders*. Routledge. 2018. P. 111–144.
2. Borjas G. J. Native internal migration and the labor market impact of immigration. *Journal of Human Resources*. № 41.2. 2006. P. 221–258.
3. Brenke K. Distribution of refugees very uneven among EU member states—even when accounting for economic strength and total population. *DIW Economic Bulletin*. № 5.39. 2015. P. 511–523.
4. Вербовий М. Засади й перспективи міграційної політики ЄС та України. *Українознавчий альманах*. № 7. 2012. С. 89–92.
5. Відякіна М. М. Міграційно-візова складова співробітництва України з ЄС в умовах економічної інтеграції. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. № 119 (2). 2014. P. 84–92.
6. Малиновська О. А. Міграційна політика Європейського союзу: виклики та уроки для України. Київ: НІСД. 2014. С. 48.
7. Стаканов Р. Д. Регулювання міжнародної трудової міграції на регіональному та глобальному рівнях. *Економіка та суспільство*. 2016. С. 77.
8. Пріб К. А., Гуткевич С. О. Чинники міжнародних міграційних процесів. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2016. № 2. С. 12–17.
9. Андрейко В. І. Розвиток міграційних процесів в Європі та Україна. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2019. Серія: Історія 2 (41). С. 134–142. URL: <http://visnyk-ist.uzhnu.edu.ua/article/view/185419>.
10. Зень О. М., Юськів Б. М. Глобалізація і трудова міграція в Європі: монографія. Рівне. 2009. С. 476. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15964>.

11. McAuliffe M., Triandafyllidou A. World Migration Report 2022. International Organization for Migration (IOM), Geneva. 2021. URL: <file:///C:/Users/%D0%9D%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8F/Downloads/WMR-2022.pdf>.

12. Події Україна. UA.NEWS. URL: <https://ua.news/ua/v-uryadi-pidrahuvali-kilkist-zrujnovanih-okupantami-budinkiv-v-ukrayini>.

13. Кількість біженців з України. Аналітичний портал: слово і діло. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/06/16/novyna/svit/oon-pidrahuvaly-skilky-bizhencziv-uzhe-povernulosya-ukrayinu>.

References:

1. Bauer T., Zimmermann K. (2018) Causes of international migration: A survey. *Crossing Borders*. Routledge, pp. 111–144.

2. Borjas G. J. (2006) Native internal migration and the labor market impact of immigration. *Journal of Human resources*, no. 41.2, pp. 221–258.

3. Brenke K. (2015) Distribution of refugees very uneven among EU member states-even when accounting for economic strength and total population. *DIW Economic Bulletin*, no. 5.39, pp. 511–523.

4. Verbovyi M. (2012) Zasady y perspektyvy mihratsiinoi polityky YeS ta Ukrainy [Basics and prospects of migration policy of the EU and Ukraine]. *Ukrainoznavchyi almanakh*, no. 7, pp. 89–92.

5. Vidyakina M. M. (2014) Mihratsiino-vizova skladova spivrobitnytstva Ukrainy z YeS v umovakh ekonomichnoi intehratsii [The migration and visa component of Ukraine's cooperation with the EU in the conditions of economic integration]. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn*, no. 119 (2), pp. 84–92.

6. Malinovska O. A. (2014) *Mihratsiina polityka Yevropeiskoho soiuzu: vyklyky ta uroky dlia Ukrainy* [Migration policy of the European Union: challenges and lessons for Ukraine]. Kyiv: NISD, pp. 48.

7. Stakanov R. D. (2016) Rehuliuвання mizhnarodnoi trudovoi mihratsii na rehionalnomu ta hlobalnomu rivniakh [Regulation of international labor migration at the regional and global levels]. *Ekonomika ta suspilstvo*, pp. 77.

8. Prib K. A., Gutkevich S. O. (2016) Chynnyky mizhnarodnykh mihratsiinykh protsesiv [Factors of international migration processes]. *Rynok pratsi ta zainiatist naseleennia*, no. 2, pp. 12–17.

9. Andreyko V. I. (2019) Rozvytok mihratsiinykh protsesiv v Yevropi ta Ukraina [Development of migration processes in Europe and Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya: Istoriia*, no. 2 (41), pp. 134–142. Available at: <http://visnyk-ist.uzhnu.edu.ua/article/view/185419>

10. Zen O. M., Yuskov B. M. (2009) *Hlobalizatsiia i trudova mihratsiia v Yevropi: monohrafiia* [Globalization and labor migration in Europe: a monograph]. Rivne, 476 p. Available at: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15964>.

11. McAuliffe M., Triandafyllidou A. (2021) World Migration Report 2022. International Organization for Migration (IOM), Geneva. 2021. Available at: <file:///C:/Users/%D0%9D%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8F/Downloads/WMR-2022.pdf>.

12. Podii Ukraina. UA.NEWS [Events in Ukraine. UA.NEWS]. Available at: <https://ua.news/en/v-uryadi-pidrahuvali-kilkist-zrujnovanih-okupantami-budinkiv-v-ukrayini>.

13. Kilkist bizhentsiv z Ukrainy [Number of refugees from Ukraine]. Analychnyi portal: slovo i dilo. Available at: <https://www.slovoidilo.ua/2022/06/16/novyna/svit/oon-pidrahuvaly-skilky-bizhencziv-uzhe-povernulosya-ukrayinu>.